

Zarówno stowarzyszenia jak i fundacje mogą prowadzić działalność gospodarczą. Musi ona być jednak jedynie działalnością dodatkową, która ma służyć pozyskiwaniu środków na prowadzenie działalności statutowej. W przeciwieństwie do przedsiębiorstw, osiągnięty zysk nie może być w organizacjach pozarządowych dzielony między ich członków (np. w formie dywidendy). Aby móc rozpocząć prowadzenie działalności gospodarczej niezbędne jest uzyskanie wpisu do rejestru przedsiębiorców Krajowego Rejestru Sądowego. Z chwilą uzyskania wpisu organizacja staje się przedsiębiorcą.

Przed rozpoczęciem działalności gospodarczej organizacja pozarządowa powinna podjąć następujące kroki.

- 1** **Krok pierwszy** – określenie decydentów – w stowarzyszeniu decyzję o podjęciu działalności gospodarczej podejmuje Walne Zgromadzenie Członków stowarzyszenia, w fundacji - fundator albo uprawniony w statucie inny organ fundacji.
- 2** **Krok drugi** – wybór przedmiotu działalności gospodarczej – podmiot, który decyduje się na rozpoczęcie działalności gospodarczej, powinien określić w statucie, w jakim zakresie tę działalność będzie prowadzić (zgodnie z normami Polskiej Klasyfikacji Działalności PKD; znaleźć je można na stronie internetowej Głównego Urzędu Statystycznego http://www.stat.gov.pl/klasyfikacje/pkd_07/pkd_07.htm).

Uwaga! W KRS ujawnianych jest tylko 10 przedmiotów działalności gospodarczej, w tym wskazuje się działalność wiodącą. Reszta jest prowadzona na podstawie zarejestrowanego statutu fundacji.

- 3** **Krok trzeci** – określenie formy wykonywania działalności gospodarczej – organizacja powinna określić, czy będzie prowadzić swoją działalność wewnątrz struktury organizacyjnej czy np. w formie spółki prawa handlowego.
- 4** **Krok czwarty** – przygotowanie biznesplanu. Biznesplan przygotowuje Zarząd celem przedstawienia go właściwym organom stanowiącym organizację, tj. Walnemu Zgromadzeniu Członków (w przypadku stowarzyszenia) i fundatorowi lub uprawnionemu statutowo organowi (w przypadku fundacji). Powinien on zawierać, m.in.: analizę sytuacji istniejącej na rynku, prognozy rozwoju działalności, wyznaczenie celów działalności, plan działań i budżet.
- 5** **Krok piąty** – decyzja o podjęciu działalności gospodarczej. Decyzja ta musi mieć formę uchwały upoważnionego statutowo organu. Po podjęciu tej uchwały rozpoczyna się procedura rejestracyjna.

6 Krok szósty – rejestracja sądowa. Rejestracji dokonuje się na odpowiednich formularzach sądowych.

Formularze rejestracyjne dostępne są w każdym oddziale Krajowego Rejestru Sądowego lub bezpośrednio na stronie internetowej KRS: <http://www.krs-online.com.pl/formularze.html>. Od kwietnia 2010 roku całą procedurę rejestracyjną, łącznie ze zgłoszeniem zmian w rejestrze REGON i w Urzędzie Skarbowym, można przeprowadzić w jednym okienku sądowym, w oddziale Krajowego Rejestru Sądowego. Sąd, niezwłocznie po zarejestrowaniu zgłoszonych przez organizację zmian (najdalej w ciągu 3 dni roboczych), prześle ww. wnioski do właściwych urzędów. Koszty rejestracji wynoszą 1.000 zł – koszt wpisu do rejestru przedsiębiorców i 500 zł – koszt ogłoszenia w Monitorze Sądowym i Gospodarczym. Opłaty uiszcza się w momencie składania dokumentów rejestracyjnych we właściwym miejscowo oddziale Krajowego Rejestru Sądowego.

Zyski z działalności gospodarczej muszą być przeznaczone na działalność statutową organizacji. Organizacja może prowadzić działalność gospodarczą w tym samym zakresie, w jakim prowadzi działalność statutową. Co istotne, przy kwestii łączenia działań organizacji, bez żadnych obostrzeń można łączyć ze sobą działalność nieodpłatną z odpłatną, czy działalność nieodpłatną z działalnością gospodarczą dla jednego typu działań (np. szkoleń, wydawnictwa). Nie jest natomiast możliwe łączenie w tej samej dziedzinie działalności odpłatnej z działalnością gospodarczą. Zanim jednak podejmiemy ostateczną decyzję o podjęciu działalności gospodarczej, powinniśmy się nad tym zastanowić. Wchodząc w ten rodzaj działalności stajemy się przedsiębiorcą. Zatem, nasza organizacja musi zwracać uwagę na typowe na otwartym rynku mechanizmy, takie, jak: konkurencja, marketing, klient, zysk itp. Działalność gospodarcza prowadzona jest obok działalności statutowej nieodpłatnej, wymaga to od nas m.in. otwarcia nowego konta bankowego i precyzyjnego rozdzielenia kosztów pomiędzy te dwie działalności. Prowadzenie działalności gospodarczej niesie za sobą również ryzyko, że może coś nie wyjść, albo przynieść stratę na koniec roku, którą z jakichś źródeł trzeba będzie pokryć?

// // Co stwarza najwięcej problemów w działalności gospodarczej?

Ważnym elementem każdej działalności jest osoba/y, która zdecyduje się tę działalność w imieniu organizacji poprowadzić. Musi być to ktoś, kto będzie tą działalnością zarządzał, kontrolował pojawiające się sygnały ze strony odbiorców, szybko reagował na zmiany rynku.

Organizacje, które zdecydowały się prowadzić działalność gospodarczą – bardzo często, co widać w praktyce, po prostu jej nie prowadzą. A dlaczego? Z braku doświadczenia, z powodu źle przebadanego rynku, niedokładnie sporządzonego biznesplanu. Pamiętajmy, że podstawą naszej

działalności powinien być właśnie biznesplan. Przy działalności gospodarczej jest on równie ważny, jak strategia rozwoju dla całej organizacji.

Biznesplan to plan gospodarczy, który przedstawia koncepcję rozwoju działalności, ujawnia słabe i mocne strony pomysłu, sprawdza jego realność oraz określa wynik końcowy, cel, do którego zmierzamy. Żaden bank, ani inna poważna instytucja finansowa, nie udzieli pożyczki czy kredytu bez konkretnego planu działania i jego kosztów.

Biznesplan powinien zawierać następujące elementy:

- **Streszczenie** – przedstawiające krótką charakterystykę przedsięwzięcia, sposób realizacji i założone rezultaty.
- **Charakterystykę firmy/organizacji**, zespół zarządzający przedsięwzięciem, jego doświadczenia, umiejętności.
- **Opis produktu lub usługi**, cel, który chcemy osiągnąć.
- **Plan marketingowy**, określający analizę rynku i konkurencji, charakterystykę odbiorców, lokalizację, dystrybucję, promocję produktu lub usługi.
- **Organizację pracy**, zatrudnienia, opis pracowników, współpracowników, dostawców.
- **Harmonogram** realizacji przedsięwzięcia.
- **Analiza ryzyka**, czyli możliwości i zagrożenia przedsięwzięcia.
- **Plany finansowe** i finansowanie.
- **Załączniki** – zestawienia, tabele, rysunki techniczne produktu, które mogą pomóc w zrozumieniu idei produktu lub usługi.

Jeśli sami nie jesteśmy w stanie takiego dokumentu rzetelnie sporządzić, warto poszukać organizacji z naszego regionu, które np. pomagają bezpłatnie w pisaniu biznesplanu lub prowadzą takie szkolenia. Nie bójmy uczyć się tego, co nie jest dla nas znane.

Kolejnym problem jest prowadzenie księgowości. Często organizacje mają problem z prowadzeniem księgowości, a gdy dojdzie nam dodatkowy obowiązek, jakim jest księgowanie dochodów z działalności gospodarczej, możemy temu nie podołać. Nie zawsze na początku stać nas będzie na opłacenie usług biura rachunkowego czy księgowej. Warto wówczas skorzystać z doświadczeń innych organizacji. Dowiedzieć się czy są na rynku jakieś tańsze programy obsługi księgowości, biura rachunkowe specjalizujące się w obsłudze podmiotów społecznych.

WAŻNE: Dochód z działalności gospodarczej stowarzyszenia – chodzi tu o dochód (przychód minus koszt) uzyskany przez stowarzyszenie w ramach prowadzonej działalności gospodarczej, służy realizacji celów statutowych i nie może być przeznaczony do podziału między jego członków.

Korzyści z ekonomizacji

Co dają dodatkowe dochody dla organizacji? Na pewno pozwalają na większą swobodę przy dysponowaniu swoim majątkiem (np. przy pokrywaniu wkładu własnego w projektach, co często jest problemem nawet dużych, rozwiniętych organizacji pozarządowych; przy realizacji nieodpłatnych działań statutowych).

Poza tym można sobie pozwolić na lepsze wykorzystanie posiadanych zasobów majątkowych i osobowych (np. rozszerzając zakres oferowanych usług, albo rozszerzając obszar działania). Prowadzenie działalności gospodarczej daje także możliwość korzystania ze środków zewnętrznych przeznaczonych dla przedsiębiorstw oraz, często, wyższy poziom świadczonych usług. Co ważne dla III Sektora, dążenie ku zwiększeniu dochodów organizacji, często skutkuje także zatrudnieniem nowych, dobrze wykwalifikowanych pracowników, a co za tym idzie - zwiększeniem prestiżu organizacji i fachowości podejmowanych działań. Organizacje mogą w ten sposób prowadzić lepsze, bardziej fachowe i profesjonalne usługi dla swoich podopiecznych, beneficjentów. Wszystko to w długim okresie czasu może przyczynić się do polepszenia wizerunku sektora pozarządowego w oczach zwykłych obywateli i odbiorców naszych działań.

Potrzebujesz więcej informacji?

Umów się na bezpłatne doradztwo!

Mail: opus@opus.org.pl

Telefon: 42 231 31 01.

Opracowanie:

Małgorzata Stępień-Dudek.

